

ριέτα, άνθρωπος που φέβγανε τρεχάτοι χωρίς να υπερασπίζονται τον έαφτό τους. Είδα κολλημένα λαίμαργα δάχτυλα, στριφογυρισμένα σαν του πουλιού, που σφίγγοντάς τα βγάζανε από μέσα μάλαμα. Και ξάφνου είδα έναν άντρα που έκλαιγε· του παίρνανε τὸ μάλαμα και κείνος έκλαιγε.... "Α, όχι, σκέφτηκα. **Άφτοι δὲν εἶναι δικά μου ἀδέρφια !**"

"Όστερ' απ' τὸ ἐπεισόδιο τοῦτο ἡ κόρη τοῦ ἀδδᾶ εἶναι ἔτοιμη νὰ κολουθήσει τὸ Χάγαρτ, ὅπου θέλει κείνος, ὡς και στὸ καράβι του κάτου απ' τὰ μάβρα παννιά. Τώρα πιὰ δὲ φοβᾶται τὰ παννιά ἀφτά. Πιὸ πολὺ φοβᾶται τοὺς παράλιους κάτοικους, που ἔχι μόνο ἀφτούς ἀφίνει ἀλλὰ και τὸ Θεὸ τους, ἀν και εἶναι Θεὸς τοῦ πατέρα της. Εἶναι ἔτοιμη νὰ γυρέψει ἄλλονε Θεὸ μαζί με τὸ Χάγαρτ.

«Δὲν εἶναι Θεὸς, λέγει, κείνος που κάνει τοὺς ἀθρώπους φοβιτσιάρηδες ! Πάμε νὰ γυρέψουμε νέο Θεὸ !»

Κατὰ τὴ Μαριέτα ὁ Χάγαρτ εἶναι ὁ μόνος ἀθρώπος που δὲ λέγει ψέματα. Δὲν ἔχει ἔμως δίκιο. "Ὁ Χάγαρτ **μπορεῖ νὰ πει ψέματα και τὸ κάνει** δταν ἡ ψεφτιά πρόκειται νὰ τονὲ ξαλαφρώσει ἀπὸ κἀνένα βάρος.

"Ὁ ἀντίποδας τοῦ κακούργου εἶναι ὁ ἀββᾶς. Μόνο τὸ αἶσθημα τῆς περιφρόνησης γιὰ τοὺς **μικροψέφτες** παράλιους κάτοικους ἐνώνει τὸν ἀδδᾶ με τὸ Χάγαρτ. "Ὁ ἀδδᾶς δὲν παραδέχεται τίποτε που ἀντιλέγει στὴν ἐσωτερικὴ του νομιμότητα. Εἶναι ἀδδᾶς και θεωρεῖ τὸν ἑαφτό του γιὰ ἀββᾶ, ἀν και ὁ ἀδδᾶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἔχει κόρη, ἐνῶ κείνος ἔχει και δὲν τὸ κρύβει κιόλας. "Ὁ Πάπας, ἡ πηγὴ τῆς πνευματικῆς ἐφτυχίας, τότε καθαίρεσε και τὸν ἐξόρισε. Ἀπαντώντας σ' ἀφτό ὁ ἀδδᾶς ἀφόρισε τὸν Πάπα με τὸ ἴδιο σκέδιο τοῦ ἀφορισμοῦ στὴ λατινικὴ γλώσσα γραμμένο.

Οἱ ληστὲς πήρανε τὸ χρυσάφι τῶν ψαράδων. Γιὰ νὰ λαφρώσει τὴν λύπη του ὁ ἀδδᾶς πέφτει στὰ γόνατα μπροστὰ στὸ Χάγαρτ και κλαίει, πρᾶμα που δὲν τῶκανε ποτέ του. Δὲν κρύβει τὴν ἰδέα του στὸ Χάγαρτ ὅτι οἱ ψαράδες εἶναι κατεργάρηδες και γιὰ νὰ τοὺς ἐλεήσει ὁ Χάγαρτ, ἀφτούς τοὺς «παλιᾶθρώπους», εἶναι ἔτοιμος νὰ πει τὸ ληστή ὅχι μόνο «ἀγαπητὸ» ἀλλὰ και «παιδί» του, ἀν και τότε θεωρεῖ κακὸν ἄθρώπο, ἀφοῦ εἶναι ληστής.

"Ὁ Χάγαρτ, που στὸ πρόσωπό του ὁ συγγραφέας θέλει νὰ δείξη τὸ νικσιισμό του, ἀν και εἶνε ληστής δὲ ρέπει συνειδητὰ πρὸς τὴ ληστεία. Κυνηγᾶ ἕναν ὀρισμένο σκοπὸ, ἀψηλὸ σκοπὸ, και δταν λέγει γιὰ μέσο τῆς συντήρησής του τὴν ληστεία

(Στάλλο φύλλο τελιώνει)

ΝΙΚΟΣ ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ

ETTORE MOSCHINO

ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ΚΑΙ ΙΖΟΛΛΗ^(*)

ΤΟ Γ' ΜΕΡΟΣ

Τὸ δάσος τοῦ Μορράσου, που κυκλώνει σὸν ἀπέραντος πράσινος τοῖχος τὸ ρηγάτο τῆς Κορνοβάλλης. Τὰ ἑκατόχρονα δέντρα περιπλέκονται και κλείνονται ψηλὰ σὸν ὀλοπράσινο και φανταχτεροῖ θόλο. Στὸ βάθος ὑψώνεται ἕνας βράχος βαθιὰ σκαμμένος, ὅπου οἱ δυὸ ἐρωμένοι βρήκανε ἄσυλο τὸν κακὸ χειμῶνα. Μὰ τώρα που γύρισε ὁ ἀνοιξιᾶτικὸς καιρὸς, ἔχουνε στήσει μιὰ καλύβα ἀπὸ χλωρόκλαρα, στολισμένη με μιὰ δράνα ὀλη νιόφαντα λουλούδια. Εἶναι ἕνα ξέδεντρο πλατὺ και γραφικὸ φτάνει κανεῖς σ' αὐτό, ἀπὸ δεξιὰ και ἀριστερὰ μέσ' ἀτὸ τάνοιγματα και τοὺς γύρους τοῦ λόγγου, ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰ μεγὰλα δέντρα. "Ἡ καλύβα εἶναι ἀριστερὰ, φράζοντας τὸ ἀνοιχτὸ διάστημα. Μιὰ πηγὴ με δροσερὸ νερὸ ἀναβρῦζει ἐκεῖ κοντὰ. Ἀπάνω ἀπὸ τὸ βράχο ἀνοίγεται ἕνα φιδουριστὸ μονοπάτι, και ψηλότερα ὁ δρυμὸς ἀπλώνεται δίχως σύνορα πρὸς τὸν οὐρανὸ τὸ ζαφειρένιο, τὸ φωτισμένο ἀπὸ τὸν ἥλιο. Κοντεύει τὸ ἡλιοβασιλεμα. "Ἡ θάλασσα λάμπει μακριὰ.

("Ἡ ΙΖΟΛΛΗ, με τὸ σταχτεροῦ της ῥάσο τυλιμένη, κάθεται κοντὰ σ' ἕνα χαμόδεντρο και ἀνθολογεῖ λουλούδι ἀπ' τὰ λουλούδια. "Ὁ ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ κάθεται κοντὰ στὸ κατώφλι τῆς καλύβας, και πελεκάει ἕνα μεγάλο δοξάρι γιὰ τὸ κυνήγι.)

ΙΖΟΛ. Τὸν κόσμο τὸ μεγάλο ἔχουμε χάσει, κ' εἶμασ' ἔμεις χαμένοι γιὰ τὸν κόσμο!

Τί συλλογιέσαι, γλυκέ μου Τριστάνε;

ΤΡΙΣ. "Ἄν ἡ μορφὴ σου ζῆ μέσ' στὴ ματιά μου, τί θέλεις νὰ ποθῶ; Νᾶταν κοντὰ μας χιλιάδες ὀμορφιὲς ἐρωτοπλάνες, δὲ θᾶχα μάτια παρὰ γιὰ σὲ μόνη!

Εἶσαι ὁ κόσμος! Γεμίζεις τὴν καλύβα μ' ἀπέραντη ζωὴ και τὸ λαγγάδι, στὰ μάτια σου καθρεφτισμένο, ἀπλώνει, πέρα, ὡς τὰ νέφη, σὸν τρανὸ βασίλειο.

ΙΖΟΛ. Μᾶς ἦρθε πάλι ἡ ἀνοιξη! Κι ὁ ἥλιος εἶναι γλυκός. Ἀνθίσανε τὰ βᾶτα! "Ὁ, τι νεκρὸ, ἀνασταίνεται και ὀ, τι εἶταν ξαναγυρνάει!

ΤΡΙΣ. Με τὴ γλυκειὰ δροσοῦλα γυρνάει, και με τὸ διάφανο ποτάμι με τὸν ἀνθὸ, που βλάστησε στὸν ὄχτο! Και σύ, δὲν εἶσαι τρυφερὸ δεντράκι, που τὸ χαϊδεύει ἀνάλαφρα τᾶρι; Ξεντύθηκε ὁ λαιμὸς σου ἀπ' τὰ σμαράγδια, τὸ ροῦχο σου δὲν ἔχει ὀτρὲς γαλάζιες; μὰ φωτερός ἀστράφτει ὁ σκαραβαῖος στὴ ζώνη σου, και κάθε σου λογάκι τοῦ θυμαριοῦ ναι φύλλο κ' εὐωδιάζει

(*) Κοιτάξε ἀριθ. 463, 464, 465, 466, 467 και 468.

IZOΛ. τὸ αἷμα σου καὶ τὸ αἷμα τὸ δικό μου.
Φίλε, σ' ἀκούω, καὶ ἡ Λήθη μὲ μαργώνει.
Ποῦθ' ἔρχομαι; Εἴμουν ρήγισσα, καὶ δόξες
εἶχα; καὶ βάγιες γύρω μου; Δὲν ξέρω!
Μὰ τοῦ ὄνειρου τὸ γνέφαλο μοῦ ζώνει
τὰ μάτια καὶ τὴ μνήμη. Καὶ ὅλο λέγω:
ἡ Γῆ μὲ θρέφει, καὶ ζωὴ μοῦ δίνουν
τῶν κλώνων οἱ πνοές, καὶ τὸ κορμί μου
μὲ λουλουδιῶν καὶ μ' ἀηδονιῶν τραγούδια
ψηλώνει στὸν ὀλόφεγγον αἰθέρα.
Τρελὴ μὴν εἶμαι;

ΤΡΙΣ. "Ὁχι! Τρελὴ δὲν εἶσαι.

"Ἀλλάξες τὸ βασίλειο. Μὰ ἡ ματιά σου
βασίλική 'ναι καὶ ραγιάδες ἄλλους,
ἄλλα τοῦ κόσμου πλάσματα προστάζει!
Ρήγισσα ὀρίζεις τοὺς καιρούς, καὶ φέρνουν
ὅλοι γιὰ σὲ τὰ δῶρα τους: τὰ χιόνια
σοῦ ὑφάνανε καφτάνι ἀπὸ ἐρμίνα·
ὁ ξανθὸς ἥλιος σοῦ ἔπλεξε κορώνα,
καὶ τᾶλκα τοῦ χυνοπώρου σμέρτα
σοῦ δέσανε ρουμπίνια στὰ σαντάλια!
Νὰ κράξης, — μέσ' ἀπ' τὰ πικρὰ κλωνάρια,
κι ἀπ' τὰ γλωρὰ χαμόκλαδα, ἀπ' τὴς δράνες,
μεγάλῃ θάναβρύση ψαλμοφδία·
καὶ ὁ σκορδαλός, ὁ σπίνος, ὁ πυρρούλας
θάρθουνε στοῦ χεριοῦ σου τὴν παλάμη,
σὰ νᾶτανε ἀπαλότερη φωλίτσα!

IZOΛ. "ὦ! πές μου! πές μου! Δὲ λυώνουν τὰ μάγια;
Δὲν εἶμαι γὰρ γιὰ πάντα κολασμένη;

ΤΡΙΣ. Μὴ φόβᾶσαι! Τὸ κρῖμα τῆς ἀγάπης
βρίσκει συμπάθεια τόσο πιὸ μεγάλη,
ὅσο ὁ κριτῆς ψηλότερα θροναίει!
Μὴν κλαῖς, γιατί τὸ δάσος ποὺ μᾶς κρύβει
κι αὐτὸ ναὸς εἶν' ἁγιασμένος, ὅπου
βωμὸς εἶν' ἡ καλύβα, καὶ λαμπάδες
αἰώνιες τᾶστρα τὰ χρυσά.

(Σηκώνεται καὶ πηγαίνει σιμὰ τῆς.)

Μ' ἀχτίνες

εἶναι ὑφασμένη ἡ μοῖρα σου καὶ λάμπει
σὰν τὸν Ἀποσπερίτη, ἐκεῖ, στὰ οὐράνια....
Ἔφτασε ὁ ἥλιος στοῦ κύκλου τὴν ἀκρῆ,
καὶ στὰ βουνὰ τάλαραγινὰ πεζεύει....
Μὲ τᾶλλο ἀγρίμι θὰ γυρίσω πίσω.
Παίρνω μαζί τὸ νέο μου δοξάρι
καὶ ἀλάθειντη σαῖττα, καὶ πηγαίνω,
νὰ βγάλω τὸ λυκόπουλο, ποὺ γύρω
δῶ-πέρα τριγυρνᾷ γιὰ νὰ δαγκάσῃ.
Τᾶκουσα! Οὐρλιάζει, ἐκδίκηση γυρεύει·
μὰ ἐγὼ θὰ τὸ σκοτώσω, καθὼς ἔχω
καὶ τοὺς γονιούς του σκοτωμένους!

(Φεύγει ἀπὸ τὸ βάθος.)

IZOΛ. Εἶναι

μ' ἀχτίνες ὑφασμένη, καὶ μοῦ λάμπει
σὰν τὸν Ἀποσπερίτη, ἐκεῖ, στὰ οὐράνια!
(Χαμογελᾷ μὲ τὴν ἀνάμνηση.)

Λάμπει τᾶστέρι τὸ φωτοντυμένο,
κ' ἔχει καθρέφτη τὸ νερό.... Στὸν ἴδιο
καθρέφτη καθρεφτίζομαι κ' ἐγώ.

(Σκύβει τὸ πρόσωπο στὸ νερό.)

'Ἀπ' τῆς Ἰρλάντας ἦρθα τὰ μέρη

καὶ μιὰ κορώνα βρήκα χρυσή.
Μὰ ὁ Ἐρωτᾶς σου μὲ πῆρε ταίρι,
καὶ εἶσαι κορώνα, ζωὴ μου ἐσύ.
Ἐσύ ἡ ζωὴ μου!... Τὸν ἀμφορέα
σοῦ φέρνω πάντα στὴν ἀγκαλιά μου!
Διψᾷς, γλυκέ μου; — Μὲ κάλλη νέα
γιὰ σένα βρῦση ρέει ἡ χαρὰ μου....

(Σωπαίνει λίγο.)

"Ὀϊμένα! τρέμω! Στὴν καρδιά μου μέσα
μιὰ πένθιμη διαβαίνει μελωδία
σὰν κλάμα, καὶ σὰ θρῆνος· σὰν τᾶηδόνι,
ποὺ σὰν πεθαίνῃ ἡ ἀνοιξὴ τῆς ψέλνει
τὰ μυρολόγια....

(Γονατίζει καὶ κλαίει.)

(Ἀκούεται, πολὺ μακριά, ὁ ἀντίλαλος
μιᾶς καμπάνας. Παρουσιάζεται μὲσ'
ἀπὸ τοὺς κορμούς δεξιά, ὁ ΕΡΗΜΙ-
ΤΗΣ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ, γέρος καὶ ἅγιος
ἄνθρωπος, ντυμένος μὲ βαρὺ ροῦχο σὰ
ράσο, καὶ μὲ τὰ μεγάλα του μαλλιά καὶ
τὴ μακρότατη γενειάδα του. Ἀκουμ-
πάει σ' ἓνα ραβδί χοντροκομμένο. Ἡ
Ἰσόλδη, ἅμα τονὲ δῆ, τρέχει σιμὰ του,
σκύβει, καὶ τοῦ φιλεῖ τὸ γῦρο τοῦ ράσου.)

IZOΛ. Καλέ μου ἐρημίτη!

"Ὁ ΕΡ. Σῆκω. Γιὰ σένα μόνῃ εἶμαι φερμένος,
κ' εἶχα ὀδηγὸ στὸ γέρικό μου βῆμα
τὴ φωτεινὴν Ἑλπίδα.

IZOΛ. Πές μου· πῆγες
στὴν Τινταγέλλη, στὸ ρηγάτο ποὺ ἔχασα;

"Ὁ ΕΡ. Πῆγα, ὅπου ἐσύ μοῦ κλαύτηκες νὰ πάγω.

IZOΛ. Μπῆκες μέσα στὸ κάστρο;

"Ὁ ΕΡ. Πῆγα ὡς μέσα
στὸ παλάτι τοῦ Ρῆγα. Δὲ μιλοῦσε,
μὰ στὴ γλωμάδα τοῦ προσώπου του εἶδα
θινάσιμη ἀγωνία... Κ' ὕστερα βρήκα
τὴν ἔμπιστη Βραγγιάνα....

IZOΛ. Καὶ τῆς εἶπες;

"Ὁ ΕΡ. Τῆς εἶπα.

IZOΛ. Τί σοῦ ἀπάντησε;

"Ὁ ΕΡ. Πῶς θάρθη

IZOΛ. Θάρθη; Ἄγιε μου πατέρα, τί μαντάτο
μοῦ φέρεις; Πές μου, μίλησε!...

"Ὁ ΕΡ. Naί· θάρθη·

μὰ ἡ συμφωνία ποὺ κάμαμε, — τῆς εἶπα,
καὶ σᾶγια λείψανα ἔκαμε ὄρκο ἐκείνη, —
θᾶναι: στὸ ρῆγα νὰ σὲ συντροφεύῃ,
ποὺ ἀπάνω σου ἔχει νόμιμη ἐξουσία
σὲ ζωὴ καὶ σὲ θάνατο.

IZOΛ. Ἄχ, ποτέ σου
μὴν ἔσωνε ἀπ' τὸ δάσος νὰ κινήσῃ!

Ἄχ! ἄς σκορποῦσε ἡ λύσσα τῶν ἀνέμων
τᾶστόχαστά μου λόγια! Γέροντά μου,
δὲ σ' ἔστειλα γιὰ τέτοια συμφωνία!

"Ὁ ΕΡ. Χάνεις τὰ λογικά σου! Εἶσαι σὰν τὴ ρῆσα,
τὴν ξανθοπῆ καὶ μ' ἄστρα ραντισμένη,
μὰ ποὺ δαγκάνει, ἂν πᾶς νὰ τὴ βοηθήσῃ!

IZOΛ. Καὶ τί κακό, πατέρα μου, ἐγὼ κάνω;
Μὲ ποιά ντροπὴ τὸ μέτωπό μου αἰώνια

τῶν λερώσει ἐγώ ;

Ἔσαι μεθησμένη !

ἸΖΟΛ. Ναί, μεθησμένη, μεθησμένη ἐγώ ἔμαι !
Ἄσβηστη φλόγα μου καίγει τὶς φλέβες·
δίψα σκληρὴ μου ξεραίνει τὸ στόμα·
καὶ ὅμως στὸ λόγγο θάφουγα, ὄχι μία,
παρὰ ἑκατὸ φορές, μ' ἄγριες ρίζες
νὰ θρέφουμαι, παρὰ νὰ ξαναγίνω
τοῦ κόσμου ἀφέντρα, δίχως τὸν Τριστάνο !

ἜΘεός νὰ σ' ἐλεῇ στὴ συφορὰ σου !
Γιὰ τὴν ἔχασες κι αὐτὸν ἐδῶ τὸν κόσμο,
καὶ τὸν αἰώνιο κόσμο ! Μὰ δὲν ξέρεις
ἐσὺ τὴν τιμωρία ποὺ εἶναι γραμμένη !
« Ὅποια ἔπεσε στὸ κρῖμα, κ' ἔχει σπάσει
τὸν ὄρκο ποὺ στὸν ἄντρα της ὠρκίστη,
στὰ τέσσερα μὲ τ' ἄλλογ' ἄς τὴ σκίσουν,
ἄς καῖ στὴν πυρὰ, καὶ ὅπου θὰ πᾶσῃ
ἢ ἁμαρτωλὴ τῆς τέφρα, μὴ φυτρώσῃ
τὸ νέο χορτάρι, ἀλέτρι μὴν περάσῃ ! »
Ψυχὴ θλιμμένη, Ἰζόλδη ! ἀπὸ τὸ κρῖμα
λυτρώσου. Πέσε στὰ πόδια τοῦ ἀνθρώπου,
ποὺ σοῦ ἔβαλε στεφάνι μὲ τὸ νόμο
τοῦ Χριστοῦ. Μὴν κολάζεσαι !

ἸΖΟΛ. Μ' ἀφῆκε
στοὺς λωβιασμένους λάφυρο· δρεπάνια
μοῦ ἔστησε, αὐτός !

ἜΑν ἔχῃς μετανοιώσει,
τὴν τρέλα σου θὰ συχωρέσῃ.

ἸΖΟΛ. Ἄν εἶναι
κρῖμα ἢ ἀγάπη, εἶναι τὸ πιὸ μεγάλο !
Δὲν εἶναι προσευχὴ, μηδὲ μετάνοια
ποὺ νὰ τὸ ξαγοράσῃ.

ἜΘεός μόνος !
Καί, ἂν ἔχῃς πίστη στὸ Θεό, νὰ πάρῃς
τοῦ ἐξιλασμοῦ τὸ δρόμο ! Σ' ἄλλα οὐράνια,
σ' ἑνὸς μεγάλου ποταμοῦ τὰ πλάγια,
φτιαγμένη σὰν κορώννα, ὄλο χρυσάφι
καὶ μάρμαρο, σ' ἑπτὰ λόφους ἀπάνου,
λάμπει μιὰ Πολιτεία. Σ' αὐτὴν ὁ Κύριος,
ποὺ τίναξε στὴν ἄνομη Φιλίστη,
καὶ στοὺς Τετράρχες, τοῦ πυρὸς τὴ φλόγα
καὶ τὴν ὀργή του, ἔχει μεταστημένο
τὸν Ἅγιο του Ναό· κ' ἔγινε κείνη
τῶν ἔθνῶν κόρφος, κιβωτὸς τοῦ κόσμου,
πηγὴ τῶν καθαρῶν ἁγιασμένη.
Ἐκεῖ, σὲ νέο προσκύνημα θὰ σύρῃς,
τὸ μέτωπο νὰ σκύψῃς, καὶ θὰ φτάσῃς
μ' ἀδειανὴ σφαῖρα καὶ κούφιο καλάμι,
νὰ ρίξῃς τὸ χιτῶνα τῆς λαγνείας·
γιατ' εἶν' αὐτὸ λαγνεία, — ὦ βασιλιάδων
κόρη, ὦ στεφάνι ρήγα ἐσύ ! — λαγνεία
κριματισμένη ! Ἀνάγκη νὰ τὴν κάψῃς
σὰ δάσος μολυσμένο ποὺ ἔχει ἀγγίξει
φαρμακωμένος ὄφης !

ἸΖΟΛ. Ὡϊμέ ! τί εἶπες !
Εἶναι ἢ ἀγάπη, εἶν' ὁ ἔρωτας ποὺ σμίγει
καὶ τὰ θεριὰ τοῦ λόγγου, καὶ τὰ δέντρα !

ἜΥπαγε....

ἸΖΟΛ. Ἄγιέ μου γέροντα !

ἜΟχι !

ἸΖΟΛ. Πέφτω
καὶ σοῦ φιλῶ τὰ γόνατα ! Μὴ ρίξῃς
τὴν κατάρα σὲ μένα !
(Ἀκούεται, ἀπὸ ψηλά, ἡ φωνὴ τοῦ
Τριστάνου.)

ΤΡΙΣ. Ἰζόλδη ! Ἰζόλδη !

ἸΖΟΛ. Ἄ ! ὁ Τριστάνος ! Γυρῶ ! Ἄς μὴν τ' ἀκούσῃ
τὰ φριχτὰ λόγια !
(Παρουσιάζεται ὁ ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ, πολὺ
ταραγμένος.)

ἸΖΟΛ. Ἰζόλδη, τὴ φωνὴ σου
τὴν ἄκουσα ἀπὸ πέρα, καὶ ὄλος τρέμω,
γιατὶ καὶ πάλι τ' ἄγριο λυκόπουλο
μοῦ ἔχει ξεφύγει !... Μὰ σὺ κλαῖς ; Τί ἔχεις ;
Σήκωσε τὸ κεφάλι. Τρέμεις ;
(Βλέπει ἄξαφνα τὸν Ἐρημίτη, καὶ τὸν
κοιτάζει μὲ θυμό.)

ἌΑνθρωπε
τοῦ Θεοῦ, σκληρὰ τῆς μίλησες μὲ λόγια
πλημμυρισμένα ἀπὸ θυμό. Σὲ ξέρω !

ἜΤὴν ἄγια ἀλήθεια, ἀπὸ τὰ γνά μου χεῖλη
τὴν ἔμαθε. Τῆς ἔχω δώσει ὀρμήνεια.

ΤΡΙΣ. Ὄχι ! μὴν τὸ χτυπᾶς τὸ πλάσμα τοῦτο !
Μὴ ! καὶ κρατεῖς φραγγέλιο σιδερένιο !
καὶ στὰ τυφλὰ τριγύρω τ' ἀνεμίζεις,
μὲ τὸ μεθήσι ἐκείνου ποὺ σκοτώνει !

ἜΔὲ βλέπει τὰ σοφά, καὶ ὅμως τὰ νοιώθει !

ΤΡΙΣ. Σοφὸς εἶσαι· καὶ τί ὠφελεῖ ; Ἡ σοφία
δὲν εἶναι ἀρματωσιὰ φόβου καὶ τρόμου,
ποὺ σ' ἔντυσε ὁ Χριστός. Ὀλόρθῃ ἄς στέκη,
μὰ στύλος τῆς Ζωῆς. Καὶ σὺ δὲν ξέρεις !
τὴ δύναμη δὲν ξέρεις τῆς Ἀγάπης !
Στὴ σιγαλιά σου στέγνωξες, σὰ θάμνος
στὴν ἔρημο, κ' ἡ σάρκα σου νεκρώθη.
σὰν τὸν ξερὸ τὸν κλῶνο, ποὺ στηρίζει
τὰ βήματά σου. Μὴ μιᾶς γι' ἀγάπη,
σ' ὅποιον τὴν ἔχει θροφή του. Μὴ βάλῃς
τὸν ποταμὸ νὰ ξαναἰσθῆ στόνος !
ἢ τὸν αἰτὸ νὰ μὴν πετάξῃ σάστρα !
Κάποιος γιὰ μᾶς σημάδεψε τὴ μοῖρα,
κ' ἐμεῖς τραβοῦμε ἐκεῖ μὲ καρτερία,
ὡς τὴ θανὴ μας, ποὺ θᾶναι τὸ τέρμα,
καὶ τ' Ἅγιο Βῆμα θᾶναι τῆς Ἀγάπης !

ἜὩϊμέ ! Χειρότερός της βλέπω κ' εἶσαι !
Σκλάβο τὴν ἔχεις κάμει, κ' ἔχεις βάλει
τὸν ἄσεμνο ζυγὸ σου στὸ λαιμὸ της !

ΤΡΙΣ. Γέροντα ! φύγε ! καὶ δὲ θέλω κρῖμα
νὰ κάμω ἐγὼ στὴν ἄσαρκη μορφὴ σου !
ἔΞέρω, μιλεῖς μὲ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη,
μὲ τὴ φωτιὰ τοῦ Αἰώνιου Βιβλίου·
μὰ ἐδῶ ναὸς δὲν εἶναι γιὰ κατάρες !
Φύγε, σοῦ λέγω ! ἄς μείνῃ στὴν καρδιά μας
ἡ εἰκόνα τῆς μόρφῃς σου ποὺ εἶναι, δίχως
θυμὸ, πιὸ πατρικὴ καὶ πιὸ σεβάσμια !
(Λίγες στιγμὲς πρωτῆτερα, στὴν ἄκρη
τοῦ γκρεμοῦ, ἀπάνω στὸ βράχο, πίσω
ἀπὸ τὰ περιπλεγμένα κλαδιὰ τοῦ βά-
θους, ἔχει φανερωθεῖ, προφυλαχτικὰ σὰν
ἀγριόγατος, ἡ μορφὴ τοῦ ΚΑΚΟΥ
ΝΕΟΥ, μὲ τὴ γαλαζόμαυρη φορεσιά

του. Κατασκοπεύει κοιτάζοντας ἀχόρτα-
γα μέσ' ἀπὸ τὰ φύλλα, φλογισμένος μὲ
πόθο θανάσιμο, μὲ μῖσος ἀκαταμέτρη-
το. Καί, ἀφοῦ καλοκοιτάξη, φεύγει
γοργά.)

ΤΡΙΑΣ. (Γυρίζει μὲ μιὰ κραυγή, παρατώντας τὴν
'Ιζόλδη.)

Νά! τὸ λυκόπουλο! ἔτριξε τὰ δόντια!

ΙΖΟΛ. Ὅχι, Τριστάνε! Ὀνειρο βλέπεις! Μεῖνε!

Ὁ ΕΡ. Γιέ μου! Ἡ καρδιά σου, βλέπω, ἀνατρομάσσει
μὲ κάθε ὄνειροφάντασμα. Ποῦ τρέχεις;
Κάτι ἄλλο πρέπει νὰ φοβᾶσαι, κι ὄχι
τᾶγρίμι ἐκεῖνο! Ἐγὼ πηγαίνω· καὶ εἶθε
νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ ζήσω, ὡς νὰ μπορέσω
τὴν πιὸ γλυκεῖα παρηγοριὰ νὰ φέρω
σ' ἐσᾶς: γιὰ σέ, γυναίκα! γιὰ σέ, νέε!
Καὶ εἶθε νὰ λυώσῃ στὸ νερὸ τῆς κρήνης
τὸ μαγικὸ βοτάνι ποῦ σᾶς δένει!

(Φεύγει ἀριστερά.)

ΤΡΙΑΣ. Ἰζόλδη μου, ἀδερφή! Τὸ σωστὸ λόγο
θὰ μᾶς πῆ μόνη ἢ ἀλάθευτη καρδιά μας.
Ἔλα, κ' εἶσαι ὅλη ἀποσταμένη· τόσο
χλωμή, ποῦ μὲ τρομάζεις! Τώρα, πρέπει
νὰ ξεκουράσῃς τὸ μορφο κορμί σου....

ΙΖΟΛ. Μέσ' στὴν καρδιά μου ἔχω ἓναν κόμπο μαῦρο
ἀπὸ κακὰ μαιντέματα....

ΤΡΙΑΣ. Εἶν' ὁ σπόρος
τᾶγιου θυμοῦ ποῦ ξεπετάει βλαστάρι
στὰ τρυφερά σου στήθια. Μὴν τὸ θρέψῃς!
Ὁ ὕπνος ἄς σέπραῦνη. Κουρασμένος
εἶμαι κ' ἐγὼ· μὲ μάργωσεν ἡ ζέστη.
Θέλω νὰ πέσω κάτου ἀπ' τὴ φτερούγα
τοῦ ἥσκιου ποῦ προχωρεῖ, καὶ νὰ μὲ πάρῃ
ὁ γλυκὸς ὕπνος, ἐδῶ, στὸ πλευρό σου.

(Σφίγγει τὴν Ἰζόλδη στὴν ἀγκαλιά του,
καὶ τὴν ὀδηγεῖ πρὸς τὴν καλύβα. Ψι-
θυρίζει, σὰ νὰ τὴ νανουρίζῃ:)

Κοιμήσου! κ' ἡ μορφὴ σου εἶν' ἄσπρο κρῖνο·
τὰ μάτια σου δυὸ γιούλια εἶναι κλεισμένα.
Γέρνει τὸ δεῖλι· κι ὁ ἥλιος χρυσαυτύνει
τὸλόμορφο κορμί σου μὲ ἀρμονία.

ΙΖΟΛ. (Ἐτοιμάζοντας κλινάρια μ' ἀνθισμένα
κλαριά καὶ χόρτα, λέγει σὰ νὰ σιγοτρα-
γουδάῃ, μὲ τὸν ἴδιο ρυθμό:)

Τᾶγιόκλημα τὸν πρῖνο περιζώνει
σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά του,
καὶ γύρω του πλεγμένο ὄλο ψηλώνει
στὸν πόθο τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου.
Στὰ ἔρωτικά φιλιὰ του
παίρνει ζωὴ, δίνει ζωὴ τὸ ταίρι·
μ' ἂν ἔρθῃ σκληρὸ χέρι
τὸ φύλλο νὰ μαδήσῃ ἀπὸ τὸν κλώνο,
μὲ μιὰ κραυγὴ θλιμμένη,
μονάχα μ' ἓναν πόνο,
τὸ γλυκὸ ταίρι ἀχώριστο πεθαίνει.

ΤΡΙΑΣ. Τί ὥραϊα ποῦ ξέρεις τὰ γλυκὰ τραγούδια,
ποῦ τραγουδοῦσα στὸν καλὸν καιρὸ μας!
Οὐράνια προσταγὴ νὰ τὰ συνθέσω
μὲ πρόσταξε, σὰν πηγαινέσες καβάλλα
στᾶλογο στᾶσπρο, κ' ἔβλεπες στὸ δάσος

τᾶγιόκλημα τὸν πρῖνο νᾶγκαλιάζῃ,
καὶ λόγιαζες πὼς εἶταν ἐκεῖ μέσα
κρυμμένος ὁ καλὸς σου. Τὰ δικὰ σου
χείλη τὰ ξαναλένε τώρα, κ' εἶναι
σὰν τὴν ἄρπα τὴν ἴδια, ἅμα τὴν κρούῃ
ἓνας ἀνασασμός... Ἡ κόμη θᾶναι
προσκέφαλο γιὰ σένα... Σὰν ἀδέρφια
θὰ κοιμηθοῦμε εἰρηνικά. ..Θὰ βάλω
γυμνὴ τὴ σπάθα ἀνάμεσα στους δυὸ μας,
σκουτάρι καὶ σφραγίδα αὐτῆς τῆς ὥρας,
ποῦ ἀγνότερη στὸν κόσμον δὲν ἐστάθη....

(Σέρνει τὸ σπαθί ἀπὸ τὸ θηκάρι, καὶ
τὸ ἀπιθώνει καταγῆς. Ἡ Ἰζόλδη γέρ-
νει στὸ κλινάρι, στηρίζοντας τὴν κεφα-
λὴ σὲ μιὰ στοίβα φύλλα. Ὁ Τριστάνος
κάθεται, καὶ ὕστερα ξαπλώνεται, ἀπὸ τὸ
ἄλλο μέρος, ἀργὰ-ἀργὰ στὸ κατώφλι
τῆς καλύβας. Ἀνάμεσα στους δυὸ εἶναι
τὸ σπαθί.)

Καὶ ἀπὸ τὰ μυρωμένα κορφοβούνια
ἡ ὥρα κυλάει, καὶ ἡσυχία μενεξεδένιο
ρίχνει στὸ πρόσωπό σου....

(Ἐμπρὸς ἀπλώνεται ἡσυχίος ἀνάλαφρος,
στὸ βάθος ὁμῶς γλυκοφέγγει ἀκόμα τὸ
ρόδινο δεῖλι.)

ΙΖΟΛ Δὲ σαλεύει

φύλλο, πνοὴ δὲν πνέει....

ΤΡΙΑΣ. Λάμπουν τὰ οὐράνια
σὰ δαχτυλίδι μὲ ζαφείρια.... Ἀκούω
τὸν ἀλαφρό σου ἀνασασμό.... ὦ! Ἰζόλδη!

ΙΖΟΛ. Τριστάνε μου!....

(Στᾶλλο φύλλο τελιώνει) **Μεταφρ. Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ**

»» ΨΥΧΗ ««

Ἄσπρη ψυχὴ ποῦ πόνεσες!
Σὲ κάποιον τόπο ἠλιοφωτον
τὸ ξέρω πὼς γεννήθηκες.
Κι ὥρια λαλοῦσαν γύρω σου πουλιὰ
κι ὥρια λουλούδια σκόρπιζαν
μοσκοβολιά.
Κι ὡς μέλισσα ἐσὺ τρύγησες
ἀπὸ τὸ φῶς κι ἀπ' τὴ φωνὴ
κι ἀπὸ τὸ μύρο,
κ' ἐπλάσες μιὰ κερήθρα ἐσὺ
καὶ μέσα κλείστηκες.
Μὰ ξένο χέρι, διμέ, σοῦ χάλασεν,
ὄνειροπλάνταχτη ψυχὴ,
τ' ὅτι ἔστοροῦσες.
Καὶ χάλασε τὸ χέρι τὸ βασιλεῖο σου
καὶ σ' ἄγγιξε τὸ χέρι κι ἀνατρίχιζες.
Ποῦ πᾶς ψυχὴ; στάσου ψυχὴ!
Ὀϊμένα,
φρίκη καὶ τρέλα ἀπάνω σου
περνοῦνε ἀνταμωμένα.

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ